

[Landbrugsministeren.]

ligvis må kunne påtage sig, og lader være med at lave en sammenblanding af de egentlige sygdomsbekæmpende foranstaltninger, som veterinærmyndighederne skal iværksætte, og det egentlige kontrolarbejde, som formentlig på mange områder kan udvikle sig til også at omfatte andre opgaver.

Hr. Vivike gjorde det synspunkt gældende, at der skulle gøres noget mere ud af det forebyggende. Dér må jeg henvise til, hvad der står i § 2, stk. 1, hvor der er tale om ikke alene at hindre, men også at begrænse sygdomsudbredelsen, og deri ligger, at når man først har indhøstet de erfaringer, som selve rensesesarbejdet medfører, vil man kunne tage de videre skridt og gennem forebyggende foranstaltninger udelukke, at sygdommen enten kan komme til udbrud eller brede sig. Jeg er enig i, at jo mere man kan gøre på det område, des bedre er det.

Vedrørende det andet af hr. Vivike rejste spørgsmål om bødernes størrelse tror jeg, vi skal overlade til domstolene at sondre imellem disse ting. For øvrigt er der også med de bestemmelser, der findes i vandløbsloven, lagt op til en indsnævring af mulighederne for tilsvining af vore vandløb. Jeg vil endnu en gang takke udvalget for indstillingen; det er for os noget væsentligt, at vi kommer i gang med dette arbejde, således at vi kan få genoptaget eksporten og dermed sikre ikke alene denne beskæftigelsesgren, men også en fortsat valutaindtjening.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslag nr. 1, § 2, således ændret, §§ 3-7, ændringsforslag nr. 2, § 8, således ændret, og § 9 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om den offentlige sygeforsikring. (Sygedagpenge).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 240) findes i tidenden sp. 5934, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2789).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet følgende ændringsforslag:

Af *Kjær Rasmussen og Sigsgaard:*

Til § 1.

Underændringsforslag
til ændringsforslaget i udvalgets
betænkning.

1) Nr. 3 affattes således:

„3. I § 27, stk. 1, udgår „ $\frac{4}{5}$ af“.“

2) Nr. 6 affattes således:

„6. § 29, stk. 3, affattes således:

„Stk. 3. Dagpengehjælpen alene eller denne i forbindelse med anden pengehjælp, som medlemmet måtte oppebære under sygdom, kan ikke overstige medlemmets sædvanlige arbejdsindtægt, jfr. dog § 27, stk. 1, 3. pkt., samt forsorgslovens § 53 og revalideringslovens § 7.“

3) Nr. 14 affattes således:

„14. § 53, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

„Dagpengehjælpen alene eller denne i forbindelse med anden pengehjælp eller løn, som medlemmet måtte oppebære under sygdom, kan ikke overstige medlemmets daglige fortjeneste inden for den sidste uge før sygemeldingen, jfr. dog forsorgslovens § 53 og revalideringslovens § 7.“

Bemærkninger.

Ved ændringsforslagene forhøjes grænsen for dagpengenes størrelse set i forhold til den pågældendes sædvanlige arbejdsindtægt. Efter ændringsforslagene vil såvel dagpenge efter lovens afsnit II, omhandlende dagpenge til lønarbejdere, som dagpenge efter lovens kapitel V, omhandlende

dagpenge til andre end lønarbejdere, kunne andrage 100 pct. af den pågældendes arbejdsindtægt.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Helge Nielsen: Som det var at vente efter førstebehandlingen, har der i denne sag som i så mange andre sager ikke været nogen mulighed for at komme igennem med de betragtninger, de forslag om ændringer, vi fra socialdemokratiets side har stillet regeringspartierne over for. I betænkningen siges det lakonisk:

„Et flertal (del konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.“

Alle beregninger, alle argumenter er blevet afvist med henvisning til, at socialreformkommissionens sikringsudvalg snart afgiver sin betænkning. Vi kan ikke fra socialdemokratiets side godtage disse argumenter. Det var en forudsætning i kommissoriet, at løsningen af presserende sociale opgaver ikke måtte udskydes. Jeg havde fornøjelsen af at være med i udvalget, da forhenværende socialminister Bundvad forelagde og gennemgik kommissoriet. Der var dengang fra alle sider enighed om denne fortolkning; jeg må sige, at tonen nu er blevet en anden: alt skal skydes ind under den kommende betænkning. Det bliver spændende at se, hvilken stilling hr. Valbak, hr. Simonsen og hr. P. E. Eriksen vil tage til problemerne til den tid, og hvilke undskyldninger, de så vil bruge for nye udsættelser af de retfærdige krav, vi har stillet i vort ændringsforslag. Uden at gentage alt det, jeg sagde ved første behandling, vil jeg kort gennemgå nogle af vore principielle synspunkter.

Vi har foreslået en mindre ændring vedrørende den frivillige forsikring. Det er en økonomisk belastning for kasserne, den er ikke særlig udbygget, og det er vor opfattelse, at det er rimeligt, at staten her yder 50 pct i tilskud i stedet for de nuværende 25 pct.; det betyder en udvidelse af udgifterne på 4 mill. kr., efter hvad ministeren oplyser.

Jeg har under første behandling argumenteret for, at 80 pct.-reglen blev ændret til en 90 pct.-regel, og vi har stillet forslag herom.

Vi har i dag fra hr. Kjær Rasmussen og hr. Sigsgaard fået underændringsforslag, der går ud på, at der skal gives fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste under sygdom. Jeg kan sige, at mit parti er principielt enig med forslagsstillerne; jeg har tidligere givet udtryk herfor, og vi vil i vort parti fortsat arbejde for en sådan 100 pct.-regel. Men vi har vurderet den nuværende situation sådan, at vi mener, at der i tinget ikke er givet udtryk for modstand imod 90 pct.-reglen, og der skulle i realiteten være flertal herfor. Ud fra dette har vi stillet vort ændringsforslag, men det er muligt, vi bliver skuffede og ikke engang kan få denne 90 pct.-regel vedtaget.

Vi agter at undlade at stemme ved afstemningen om hr. Kjær Rasmussens og hr. Sigsgaards underændringsforslag.

Jeg har tidligere omtalt de beregninger, der er foretaget; de viser, at alle lavtlønnede mænd og kvinder får meget lidt glæde af den af ministeren foreslåede forhøjelse. Kun de, der har en privat forsikring af en eller anden størrelse, kan få op til de 90 pct.

Jeg har et spørgsmål til ministeren vedrørende dette problem. Er det korrekt fortolket, at hvis en arbejdsmand, der tjener 425 kr. om ugen, ingen privat forsikring har, underkastes han 80 pct.s reglen og kan få udbetalt 56 kr. 66 øre pr. dag, men hvis den samme arbejdsmand tegner en privat forsikring på sin arbejdsplads i sin fagforening for 1 kr. eller mindre om dagen, underkastes han 90 pct.s reglen og får udbetalt 63 kr. 75 øre pr. dag, altså væsentligt mere, end han har forsikret sig for pr. dag. Jeg håber, at ministeren vil svare mig på det i dag; i modsat fald vil jeg bede om et svar ved tredje behandling af dette lovforslag. Det er min fornemmelse, at fortolkningen er korrekt, og det gør 80 pct.-reglen endnu mere urimelig.

Vedrørende vort forslag om ophævelse af karenstiden skal jeg heller ikke her gentage mine bemærkninger fra første behandling. Vi har under udvalgsarbejdet stillet ministeren nogle spørgsmål, bl. a. om hvor meget Københavns kommunes socialkontorer udbetaler til lønmodtagere under karenstid.

[Helge Nielsen.]

Københavns magistrat har svaret, at det er vanskeligt at opgøre, da der ikke føres en selvstændig konto. Jeg har spurgt på et københavnsk socialkontor, og dér påstår man, at ca. 50-60 pct. af samtlige sygemeldte hjælpes på denne måde. Det vil altså sige, at de oplysninger, ministeren giver, og de påstande, hr. Henry Christensen har fremført om, hvad det vil koste at ophæve karenstiden, er helt ukorrekte. Vi mener, det er rimeligt, at man også i sygedagpengeordningen får ophævet karenstiden.

Vi har ligeledes foreslået forsørgerbegrebet fjernet fra denne lov, på samme måde som den er fjernet fra A-kasseloven, og som konsekvens heraf foreslår vi, at også 18 års grænsen ophæves. Der er jo en del forsørgere under 18 år, der i modsat fald ville blive ramt. Endelig foreslår vi en automatisk regulering af satserne, på samme måde som vi kender det både i A-kasseloven og i ulykkesforsikringsloven. Den nugældende reguleringsform betyder et betydeligt og et urimeligt efterslæb for lønmodtagerne.

Ministeren har over for udvalget givet udtryk for, at en sådan automatisk regulering vil medføre en tilsvarende regulering af bidragene fra såvel arbejdsgivere som lønmodtagere, og at ministeren ikke finder det rimeligt og hensigtsmæssigt at tage dette spørgsmål op på nuværende tidspunkt. Begge konklusioner er jeg helt uenig med ministeren i. Vi mener ikke, at en sådan automatisk regulering af satserne behøver at medføre en automatisk regulering af bidragene fra lønmodtagerne. Det er vor opfattelse, at produktionen udmærket kan komme med større bidrag, end det er tilfældet i dag. Vi skæver ofte her i tinget ud over grænserne til andre lande og ser, hvordan de ordner deres problemer, også når vi forbedrer vort sociale system, og på dette område kan vi såvel i Sverige som i det sydlige Europa lære meget. Jeg tror, at vi er et af de lande, der belaster lønmodtagerne hårdest, når det gælder om at dække udgifterne til den sociale forsyrg.

Jeg kan anbefale det høje ting at stemme for det af os stillede ændringsforslag til dette lovforslag. De ændringer, vi foreslår, vil stort set bringe denne lov på linje med den øvrige sociale lovgivning. Vi behøver ikke

på disse områder at afvente socialreformkommissionens betænkning. Uanset hvad den kommer til, er jeg overbevist om, at den ikke vil gå ind for karenstid. Jeg er overbevist om, at den heller ikke vil fastholde forsørgerbegrebet, og jeg vil stille VKRs ordførere følgende konkrete spørgsmål: hvilken personlig stilling har hr. Simonsen, hr. P. E. Eriksen og hr. Valbak til de her nævnte spørgsmål?

Ministeren hævder, at udvalget vedrørende korttidsydelse afgiver betænkning i sommerens løb. Jeg vil gerne spørge: agter ministeren at udmønte denne betænkning i konkrete lovforslag i den kommende samling, og agter regeringen da at foreslå karenstiden ophævet og forsørgerbegrebet fjernet? Jeg vil lytte til de svar, jeg får her, og jeg håber, at det bliver positive svar.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale det af os stillede ændringsforslag.

Simonsen: Selv om dette er en anden behandling, er det tredje gang i denne folketingssamling, at vi diskuterer en reform af sygedagpengeordningen, og jeg skal for tredje gang i denne folketingsamling gøre opmærksom på, at vi vil afvente den betænkning, som skal komme fra socialreformkommissionen i løbet af sommeren.

Når hr. Helge Nielsen spørger om, hvad vor personlige mening er til denne sag, vil jeg sige, at det jo ikke alene er et spørgsmål om personlige meninger, men jeg har allerede ved tidligere behandlinger af denne sag gjort opmærksom på, at vi i vort parti er sympatisk stemt over for mange af de tanker, som er indeholdt i problemet 90 pct.s dækning og problemet karenstidens ophævelse. Men det er både et spørgsmål om at finde frem til en egnet ordning og at finde ud af, hvordan den skal finansieres, hvordan man skal få den fornødne økonomiske dækning derfor. Når man hører hr. Helge Nielsens tale her i dag, får man en vis fornemmelse af, at vi ikke kommer ud af stedet. Derfor synes jeg egentlig, der er grund til at gøre opmærksom på, at med det lovforslag, vi her har til anden behandling, er der tale om en forbedring af dagpengeordningen med 35 pct.; og det betyder, at staten i det næste finansår bevilger yderligere 70 mill. kr. til forbedring af sygedag-

[Simonsen.]

pengeordningen, så jeg synes i høj grad, man har grund til at understrege, at der er en meget positiv udvikling i gang.

Jeg skal undlade at karakterisere konsekvenserne af socialdemokratiets ændringsforslag. Jeg vil blot sige, at efter de beregninger, vi har fået, vil alene ophævelsen af karenstidsreglerne bevirke merudgifter for staten på 130-145 mill. kr. Da der ligger en lang række andre ændringer på bordet, tror jeg, enhver vil være klar over, at det vil være umuligt at gennemføre disse forhøjelser i denne foketingssamling.

Jeg synes også, det er interessant nærmere at høre om, hvordan finansieringen skal finde sted af det, som socialdemokratiet her ønsker gennemført. Der står ikke i ændringsforslaget noget som helst om, at bidragene fra parterne skal forhøjes, og når der ikke gør det, må man gå ud fra, at dette ikke skal ske, og at det er staten, der dermed skal overtage en endnu større andel af disse udgifter. Det finder jeg uheldigt, og jeg kan ikke se, at der vil være nogen som helst mulighed for at komme ud af denne situation. Jeg tror ikke, der er nogen organisationer, som i forhandlinger vil gå ind på at forhøje bidragene, hvis man først gennem lovgivningen har stadfæstet, at fordelingen skal være den her angivne.

Vi har nu i 11. time fået underændringsforslag fra VS, og man kan da sige, at der efterhånden er gået inflation i procenterne, for nu er vi oppe på de 100 pct. Jeg må derfor på mit partis vegne afvise såvel socialdemokratiets og SFs som VSs ændringsforslag og anbefale, at man stemmer for det af socialministeren fremsatte lovforslag.

P. E. Eriksen: Som allerede nævnt af hr. Simonsen har vi nogle gange drøftet dette spørgsmål og de problemer, der er forbundet med ændringer af disse forhold.

Vi er også fra venstres side interesseret i en positiv løsning af disse problemer, en løsning på baggrund af hele den samfundsudvikling, vi står over for, og når hr. Helge Nielsen stiller spørgsmålet om vor personlige stilling til de foreslåede ændringer og om de tanker, vi gør os, må vi derfor svare, at også vi er inde på spørgsmålene om karenstidens bortfald, dækning af tabt arbejdsfortjeneste, forsørgerbegrebets ophævelse og alle de

øvrige spørgsmål i den forbindelse; vi ønsker det blot bedømt og set på som en helhed. Det afgørende er, at vi ikke taber af syne, hvordan vi vil ordne dette, og derfor henviser vi til de tanker, som man gør sig i socialreformkommissionen. Vi er vidende om, at vi i hvert fald inden længe kan begynde sådan at skimte noget af hele sigtet med korttidssydelsers og langtidssikring, men også en afbalancering af hele problemet, hvor vi stiller op, hvilke ting det er vi vil fremme på den ene eller anden måde set under en helhed.

Jeg erindrer ganske tydeligt, at den tidligere socialminister hr. Kaj Bundvad, da vi drøftede disse problemer, erklærede, at kommissionen ikke måtte blive en sovepude, og jeg vil i hvert fald understrege, at vi til enhver tid var rede til at følge de tanker op, som kunne være med til at fremme en lovgivning, der kunne gøre det bedre og sikrere. Det er simpelt hen baggrunden. Som jeg sagde her til at begynde med: vi er interesseret i yderligere forbedringer, men ønsker at se helhedssigtet. Derfor kommer vi ikke med undskyldninger, men spørger kun: hvordan løser vi de problemer også set i forhold til andre samfundsgrupper og deres forhold?

Derfor kan vi, som vi også har givet udtryk for tidligere, tiltræde det lovforslag, der ligger på bordet her, tiltræde de tanker, som socialministeren har fremført. Vi har også bedømt forslaget ud fra de økonomiske muligheder, der er i dag, og derfor må jeg sige, at de ændringsforslag, der fra forskellig side er stillet, kan vi ikke anbefale fra mit partis side. Vi anbefaler at støtte lovforslaget, som det er fremsat af socialministeren, og at stemme imod de stillede ændringsforslag.

Valbak: Der er vist grund til her som ved tidligere lejligheder at slå én ting fast: udgangspunktet for drøftelsen er et regeringsforslag om forbedringer af sygeforsikringsloven på det bestående grundlag. Det lovforslag, som regeringen har fremsat, roterer om tre punkter, og heraf er ændringen af dagpengeydelsen fra 50 kr. til 67,50 kr. den vigtigste, i hvert fald den dyreste. Det fremsatte lovforslags tre punkter er der jo bred enighed om og altså også om, at de 70 mill. kr., det koster, er givet godt ud.

[Valbak.]

Nu har socialdemokratiet med tilslutning fra SF foreslået en række ændringer, man kunne kalde det tillæggsforslag, som vedrører andre bestemmelser i loven, og hertil knytter sig så de underændringsforslag fra VS, som nu er omdelt. De handler om indtægtsgrænserne for ikke-forsørgere, om dagpengenes forhold til arbejdsindtægten, om karensreglerne, om dagpengenes regulering og om statens bidrag til den frivillige dagpengeforsikring. Alene det socialdemokratiske ændringsforslag vil medføre, at regeringsforslagets merudgift på 70 mill. kr. på årsbasis til formålet med ét slag vil øges med vel omkring $\frac{1}{2}$ milliard kr. eller i hvert fald der henad, vil jeg da skyde på.

Ved nu at tage stilling til det fremsatte ændringsforslag vil man på en række punkter af principiel karakter have udleveret en facitliste til socialreformkommissionen, som gør alle præmisser overflødige. Jeg foretrækker derfor at betragte de emner, jeg ridsede op, som en ønskeseddel. Jeg understreger, at også vi har disse emner på vor ønskeseddel til en løsning, men vi har ikke i dag facit, vi har i dag ikke løsninger. Som tidligere sagt, vi ser hen til drøftelser i den kommende samling, drøftelser, som kan bringe løsninger på disse vigtige områder, som er udtrykt i ønskesedlen, drøftelser, som også kan tjene til at udløse den spænding, hr. Helge Nielsen siger, han befinder sig i. Jeg ved, at en vedvarende spændingstilstand kan være sygdomsfremkaldende, og da jeg ønsker hr. Helge Nielsen, som jeg af mange grunde sætter pris på, et langt liv i sundhed, vil jeg også af den grund se frem til i den kommende samling at få disse problemer taget op til afklaring. Til den tid vil vi som bebudet have en betænkning at tage udgangspunkt i.

Mit parti kan altså ikke på det nuværende grundlag tage stilling til de supplerende ændringsforslag, som vi derfor må stemme imod, og vi skal anbefale regeringens lovforslag til hurtig vedtagelse.

Ove Munch: Jeg synes, det er karakteristisk for situationen, at regeringspartiernes ordførere udtrykker sympati for de ændringsforslag, der er stillet om yderligere forbedringer af sygedagpengeordningen, men det er fælles for regeringspartiernes ord-

førere, at de henviser til socialreformkommissionen, som også ministeren gjorde det i sin fremsættelsestale.

Jeg vil sige, som mit standpunkt, at hvis det var noget, man kunne stole på, hvis det virkelig forholdt sig sådan, at man kunne regne med, at der kom nye revolutionerende ændringer og forbedringer til efteråret, så var begrundelsen for at stille forslag om yderligere forbedringer ud over det lovforslag, der ligger på bordet, svagt motiveret. Men vi har ikke noget sikkert grundlag for at bedømme et resultat fra socialreformkommissionen. Hr. P. E. Eriksen sagde, at han kunne skimte noget, meget langt ude åbenbart, og så synes jeg, at vi over for regeringspartierne må understrege den forpligtelse, som ligger for regeringspartierne til til efteråret at komme med disse yderligere forbedringer, som man taler om.

Jeg bemærkede, at den konservative ordfører var sympatisk stemt over for $\frac{9}{10}$ -reglen, og jeg synes da, at det var et beskedent skridt, hvis man fra den side var gået med til gennemførelse af ændringsforslaget om at erstatte $\frac{4}{5}$ -reglen med $\frac{9}{10}$ -reglen.

Det forekommer mig mærkværdigt, at man skal blive ved med at køre med problemet om karensdagene. Det har vist sig i Sverige, at det ikke skaber problemer ikke at have karensdage ud over vistnok 1 dag, og typograferne herhjemme har ikke karensdage. Man har ikke set noget misbrug af ordningen, og vi ser ingen fare for misbrug ved at ligestille lønmodtagerne med funktionærer på det område.

I det hele taget er det vort standpunkt, at der bør være erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Det indebærer bl. a., at man skal ligestille forsørgere og ikke-forsørgere, sådan som det også står i ændringsforslaget. På samme måde forholder det sig med regulering efter lønudvikling.

Om underændringsforslagene fra VS vil jeg sige, at de er sympatiske, og jeg vil stemme for dem. Men sagen er jo den, at jeg på et tidligere tidspunkt har skønnet, at der var reel mulighed for at få gennemført ændringsforslaget om $\frac{9}{10}$ -reglen, derfor er jeg medforslagsstiller til dette ændringsforslag og har altså ud fra en realitetsbetragtning ikke stillet forslag om 100 pct.s dækning.

Kjær Rasmussen: Jeg vil meget stærkt anbefale de underændringsforslag uden for betænkningen, som er stillet af VS. Som man ser, går de ud på, at dækningen under sygdom skal være 100 pct., og ikke 90 pct. som foreslået af S-SF, eller 80 pct. som foreslået af ministeren. Vi lægger megen vægt på, at lønarbejderne under LO-området får den samme lønmæssige sikring under sygdom, som f. eks. funktionærer og tjenestemænd har det.

Jeg forstår ikke rigtig hr. Helge Nielsen eller de ordførere her i dag, som tager afstand fra vores forslag. Hr. Helge Nielsen siger, at han er principielt enig med os, og det er da meget rart at høre, men alligevel afviser hr. Helge Nielsen vores underændringsforslag eller tilkendegiver i hvert fald, at hans parti ikke vil stemme for dem. Jeg kan ikke rigtig forstå den indstilling, i hvert fald slet ikke, når man er principielt enig. Hvorfor er man så bange for sine egne principper?

Hr. Helge Nielsen har ikke konstateret nogen uenighed om 90 pct.-dækningen, sagde han her i første omgang. Ja men så kan jeg da ikke rigtig forstå, at det har været nødvendigt i udvalget at lave et mindretal. Så burde hr. Helge Nielsen kunne have overbevist udvalget om, at de 90 pct. var det rigtige, og så burde der være kommet en enig udvalgsindstilling. Den har vi ikke fået, vi har fået en socialdemokratisk-folkesocialistisk mindretalsindstilling, og når man hører de borgerlige ordførere her i dag, viser det sig jo også, at hr. Helge Nielsen ikke har noget som helst at have sine lysegrønne håb i, for der var ikke en eneste af de borgerlige ordførere, som gav tilslutning til de socialdemokratiske 90 pct.

Jeg kan ikke godt tage hr. Helge Niensens argumentation over for vores underændringsforslag som nogen modargumentation. Det lød nærmest som om hr. Helge Nielsen ved et uheld kom til at snakke sort. Men efter at have hørt de borgerlige ordførere, synes jeg jo nok, at socialdemokratiet skulle ændre stilling og stemme for vores underændringsforslag om de 100 pct., som man jo dog i hvert fald fra denne talerstol, er erklærede tilhængere af.

Så vidt jeg har forstået på hr. Ove Munch, så var han sympatisk indstillet over for vores underændringsforslag, og jeg håber,

jeg har ret, når jeg siger, at jeg også forstod hr. Ove Munch på den måde, at man ville stemme for underændringsforslagene.

Som sagt, det, det kniber os meget at forstå, er, at arbejderne under LO-området ikke må sikres ordentligt under sygdom. Hvorfor i alverden skal de med vold og magt stilles dårligere end andre lønmodtagergrupper? Det må man dog kunne forklare mig fra borgerligt hold og fra socialdemokratisk hold, men det tvivler jeg nu noget på, at man kan; i hvert fald har man ikke kunnet gøre det på overbevisende måde indtil dato. Jeg kan ikke forstå, at de forskellige modstandere af fuld dækning ikke kan se, at en 90 pct., henholdsvis en 80 pct. løndækning egentlig burde medføre, at man krævede de samme dækningsprocenter indført for funktionærer og tjenestemænd. Mig bekendt ligger der ikke noget om, at man under den nær forestående anden behandling af tjenestemandsløven vil stille forslag om noget sådant, men jeg understreger, at det egentlig ville være en naturlig konsekvens.

Der er simpelt hen ingen, jeg gentager ingen, fornuftig motivering for at stemme imod eller at undlade at stemme om vores underændringsforslag. Vi forstår ikke, hvad man vil opnå ved denne stillingtagen. Man har tilsyneladende — nu er det hr. Helge Nielsen, jeg må tage fat på igen — ganske glemt at stille krav, og nu lader man sig så nøje med at indtage hoveribondens ydmyge rolle over for herskabet, her repræsenteret ved den borgerlige regering. Det kan ikke være rigtigt, at man som et lønmodtagerparti forfarer på den måde.

Hvis vore underændringsforslag skulle blive forkastet, vil vi naturligvis stemme for det af mindretallet stillede ændringsforslag, idet det er en forbedring i forhold til den bestående lovgivning og en forbedring i forhold til lovforslaget, som det er fremsat af ministeren. Lovforslaget som sådant vil vi ved tredje behandling være i stand til at stemme for, også selv om diverse ændringsforslag skulle blive forkastet, igen med den motivering, at selv det lovforslag, som ministeren har fremsat, er en forbedring i forhold til det nugældende.

Hanne Reintoft: Det må beklages, at der ikke har kunnet opnås enighed i udvalget om de forbedringer, som socialdemokratiet

[Hanne Reintoft.]

har foreslået. Der ligger i disse forbedringer for en stor dels vedkommende ideer, som også ordførerne for de borgerlige partier ude omkring gør sig til talsmænd for.

Karensdagene er almindelig anerkendt som et onde, der belaster en familie med sygdom unødigt. Man skal også huske, at der bag tanken om karensdage ligger en socialpolitisk tankegang, der er forbundet med kontrol og mistanke, noget de fleste dog ønsker at forlade i dag. Visse af de borgerlige partier har jo endog prøvet at placere sig i rollen som socialpolitiske foregangsfolk, og så bør man i hvert tilfælde have mod til at kvitte så forældede bestemmelser, som alle jo erkender ikke længere fungerer.

Det er sikkert gået op for de fleste, at de gifte kvinders sygedagpenge for mig er et meget vigtigt problem at få løst. Det, at kvinder, der er gift, i sygeforsikringslovens forstand har været regnet for ikke-forsørger, er diskriminerende og medfører socialt meget uheldige ting. Lad mig endnu en gang, inden regeringspartierne afviser socialdemokratiets endelig fremkommende erkendelse af, at dette bør rettes, henlede opmærksomheden på, hvilke urimeligheder ordningen med de lave sygedagpenge til kvinder kan medføre.

Hvis en gift kvinde med børn bliver alvorligt syg, kræves ofte husmoderafløsning, hvis hjemmet skal holdes sammen. Når både mand og kvinde arbejder, når man meget hurtigt den statsskattegrænse, hvor man skal betale fuld timeløn til husmoderafløseren. Denne timeløn vil for en 8 timers dag ofte svare til kvindens lave sygedagpenge, d. v. s. at familien overhovedet ikke får erstatning for familiens løntab. Jeg har set så ofte i hospitalsarbejdet, at kvinder f. eks. efter store operationer, hvor det er af afgørende helbredsmæssig betydning, at de ved udskrivning fra hospital aflastes hjemme, afslår husmoderafløsning, fordi familiens økonomi ikke kan bære indtægtsstab, og det er jo så faktisk et totalt indtægtsstab. Det kan ødelægge kvindens helbred. Og hvis

man endelig vil spare, kan jeg forsikre for, at samfundet ikke sparer noget, for det kommer dyrt tilbage til os i form af tilbagevendende sygdom og familieproblemer.

Det er på høje tid, at dette problem løses, og jeg vil meget indtrængende appellere til omtanke endnu en gang. Jeg vil også stadig af socialministeren vente, at hun forstår dette problem; man ved jo, hvilken indstilling ministeren før i tiden har givet udtryk for med hensyn til kvindens ligestilling i samfundet. Jeg vil ikke som hr. Ove Munch vente revolutionerende nye ændringer i næste samling, men jeg vil vente, at netop socialminister fru Nathalie Lind ikke stemmer imod et forslag, der stiller kvinden lige med manden i det danske samfund.

Det er selvfølgelig fortjenstfuldt, at man søger 80 pct.-reglen afløst af en 90 pct.-regel; det har jo længe åbent og klart været socialdemokratiets program, og det er vel af hele oppositionen tit nok påpeget, hvor uheldig 80 pct.-reglen er i hele socialforsikringslovgivningen. 90 pct.-reglen er selvfølgelig bedre, men giver alligevel skævheder. Socialdemokratiet må jo selv henvise til, at den for sygedagpengenes vedkommende vil ramme de unge arbejdere. Jeg synes derfor, at VSs underændringsforslag bør støttes. Den 100 pct. dækning vil både ved arbejdsløshedsforsikringen og sygeforsikringen være det eneste rimelige. Jeg ser det som et fremskridt, at socialdemokratiet dog anerkender, at en 90 pct.-regel ikke er den endelige løsning. Jeg forstår måske ikke helt SF, fordi man altid hævder, at man går ind for fuld dækning og vist også har vedtaget det på et fagligt landsmøde, og jeg forstår egentlig ikke, at vi ikke i betænkningen har set dette fremført som et særskilt ændringsforslag, hvis man virkelig mener, hvad man siger. Når man er til møde ude i landet med SF'ere, hævder de jo altid, at man herinde går ind for de 100 pct., selv om det altså først sker nu i dag ved tilslutning til VSs underændringsforslag.

Kort og godt, ændringerne er ikke gennemgribende, men de er tiltrængte og bør

[Hanne Reintoft.]

vedtages, og jeg havde faktisk håbet, at de ændringer, socialdemokratiet foreslår, kunne være tiltrådt af regeringen.

Der er både utilfredshed og bitterhed i befolkningen efter afslutningen af en dårlig overenskomst og efter regeringens stramning af økonomien. Det mindste, man kunne gøre — selv om man mener, man har været nødt til at foretage denne stramning — var dog at bringe i hvert fald det sociale sikkerhedsnet i orden, så man ikke påførte folk yderligere usikre vilkår.

I øvrigt kan jeg tilslutte mig bemærkningerne om, at det er vigtigt, at staten og ikke mindst produktionen bærer en stigende andel af udgifterne. Det er rigtigt, at i mange lande, også sydpå, pålægger man arbejdsgiverne en større andel, og man skal ikke umiddelbart lade sig feje af bordet. Der har været en vis modestrømning i retning af, at det bare bliver væltet på priserne, men det kan også laves på en sådan måde, at det bliver rimeligt. I hvert tilfælde må man vide, at alting er ikke løst over skattebilletten. Vi ved jo at den store skattebyrde bæres af den almindelige lønmodtager.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil sige tak til de ordførere, der har haft ordet, og jeg vil særlig takke de ordførere, som har anbefalet lovforslaget til gennemførelse.

Jeg vil allerførst sige, at det, der er forelagt her, er et lovforslag, hvorefter staten ud fra den nuværende ordning yder et væsentligt beløb til forbedring af sygedagpengene. Jeg vil samtidig understrege, at socialreformkommissionen er ved at lægge sidste hånd på værket. Der blev af visse ordførere talt om, at man ikke måtte vente på arbejdet i socialreformkommissionen. Når jeg kan oplyse tinget om, at man på sekretariatsplan er ved at udarbejde betænkning også vedrørende korttidssikringerne, håber jeg, man vil forstå, at tidspunktet ikke er inde til at foregribe det grundige og ret langvarige arbejde, der har været udført her, ved nu at foretage afgørende ændringer i den nuværende lovgivning.

Det, som det socialdemokratiske ændringsforslag først og fremmest går ud på, er en fuldstændig afskaffelse af ventetiden for sygedagpenge på 6 dage, forhøjelse af maksi-

mumsatsen for dagpenge til ikke-forsørgere til samme beløb som for forsørgere og forhøjelse af dagpengehjælpens dækningsgrad fra de 80 til 90 pct. af indtægten og endelig gennemførelsen af den automatiske lønregulering af dagpengesatserne. Alt i alt er der her tale om en række meget vidtgående ændringer af den nugældende ordning. Det fremgår vel også med al ønskelig tydelighed deraf, at udgifterne ved at gennemføre disse ændringer skønmæssigt må anslås til omkring 300 mill. kr. om året.

Det ændringsforslag, socialdemokratiet har stillet, giver ikke nogen anvisning på, hvorledes disse merudgifter skal dækkes. Socialdemokratiets ordfører nævnede i dag spørgsmålet om, hvorvidt produktionen skulle bære noget mere, og fandt, at det var ikke urimeligt, hvis man fik en anden bidragsfordeling, men som det er oplyst, også i et svar til udvalget, er det vel næppe det rimelige tidspunkt nu, hvor man har afsluttet overenskomster, at bringe dette spørgsmål ind i billedet. Det må jo ikke glemmes, at beregninger over udgiften ved forskellige forbedringer har været forelagt arbejdsmarkedets parter, og derfor mener jeg ikke, det kan være rimeligt, at man på dette tidspunkt foretager en ændring, som ensidigt vil belaste den ene af parterne.

Når man ikke har givet nogen klar anvisning på, hvorledes bidragsfinansieringen til dækning af de øgede udgifter skal ske, må det vel formodes at være socialdemokratiets opfattelse, at staten må bære hele merudgiften. Der er jo intet sagt i ændringsforslaget om det modsatte. Der er heller ikke i ændringsforslaget nævnt noget om, at bidragene skulle reguleres automatisk, samtidig med at dagpengene reguleres automatisk, og det vil jo betyde, at kommende udgiftsforhøjelser fuldt ud vil falde på staten, hvis vi bibeholder den nuværende lovgivning. Efter de paragraffer, vi arbejder med i dag, vil det jo kræve en lovændring at få bidragene forhøjet, og det vil igen kræve en forhandling med hovedorganisationerne.

Meget væsentligt er det imidlertid efter min opfattelse, som jeg nævnede før, at ændringsforslaget på afgørende punkter foregriber arbejdet i socialreformkommissionen. Jeg nævnede før, at man på sekretariatsplan var i gang med at udarbejde forslag til betænkning, og det forventes, at kom-

[Socialministeren.]

missionens sikringsudvalg og hovedkommissionen inden næste folketingsår vil kunne have taget stilling til spørgsmålene.

Jeg blev af den socialdemokratiske ordfører spurgt, om man kunne forvente, at der i næste folketingssamling kom lovforslag om disse ting. Jeg blev spurgt, om der ville komme forslag om fuldstændig ophævelse af karenstiden, og om forskellen mellem satterne for forsørgere og ikke-forsørgere ville blive ophævet.

Må jeg med hensyn til det sidste sige, hvad jeg også nævnte ved første behandling, at de kommende ordninger jo bygger på, at en vis procentdel af det aktuelle indtægtstab skal være afgørende for dagpengenes størrelse og ikke de maksimumsatser, som man har i dag. Jeg mener således — og jeg kan være helt enig med fru Hanne Reintoft, jeg gav også udtryk for det ved første behandling — at vi skal væk fra sondringen mellem forsørgere og ikke-forsørgere, men jeg mener, at de forslag, vi måtte få fra kommissionen, vil betyde, at denne uheldige forskel falder bort.

Om karenstiden vil blive foreslået fuldstændig ophævet, har jeg ingen muligheder for at udtale mig om i dag, men jeg vil dog have lov at påpege, at en fuldstændig ophævelse rejser mange, også administrative problemer. Det har været vurderet — det er vel et skøn, men det har været vurderet — og udtalt f. eks. fra socialforskningsinstituttets side, at man regnede med, at det ville medføre en stigning i antallet af sager om dagpenge med 100-200 pct. Vi skal da også have det med ind i overvejelserne, om vi med ét slag kan klare det under det nuværende administrative system. Jeg tror, vi her må vente og se, hvad resultatet af kommissionens undersøgelser bliver.

Det samme gælder også med hensyn til spørgsmålet om dagpengenes niveau. Jeg kan heller ikke her give noget løfte om, hvad resultatet vil blive, men det hænger også i høj grad sammen med finansieringen. Når vi skal over på at have individuelt graduerede dagpenge, må vi også have et bidrag, der er graderet, og altså gå væk fra det nuværende faste bidrag.

Hr. Helge Nielsen spurgte om, hvordan en dagpengeforsikret var stillet under den nuværende 80 pct.-regel, hvis den pågæl-

dende som supplement tegnede en privat forsikring — sådan forstod jeg det — og gav 1 kr. mere om dagen, om dette gav den pågældende adgang til at få en væsentlig større ydelse i sygedagpenge. Så vidt jeg forstår, har det aldrig været forelagt i socialministeriet, og det kan ikke være meningen, at loven kan fortolkes på den måde. Det skulle altså ikke være rigtigt.

Med hensyn til forholdene på de københavnske socialkontorer må jeg henvise til, hvad der er svaret i udvalget, hvor magistraten skriftligt har oplyst, at man ikke er i stand til at udskille de tilfælde, der er tale om, hvor hjælpen efter forsørgsloven er ydet til ansøgere, som er ramt af karensdagsreglerne i sygeforsikringsloven. Hr. Helge Nielsen mener at have andre oplysninger, men jeg må henholde mig til den skriftlige redegørelse, vi har fået fra Københavns kommune.

Til slut skal jeg blot nævne, at jeg må på regeringens vegne mene, at vi må afvise ændringsforslaget. Dels må vi gøre det af økonomiske grunde, det ville for sidste halvdel af indeværende finansår, sådan som socialdemokratiets ændringsforslag er bygget op, betyde en ekstra udgift for staten på 150 mill. kr. Dels må vi afvise det, fordi en gennemførelse i dag ville føre til meget store administrative vanskeligheder, og ikke mindst ville forslaget foregribe vores stillingtagen til de reformplaner, som snart vil blive fremlagt til drøftelse; jeg håber, at vi, når vi har fået alle problemerne belyst, vil have mulighed for her i tinget at nå til enighed om en ordning af korttidssikringerne.

Helge Nielsen: Jeg forstod på ordførerne for de tre regeringspartier, at de var meget positive over for vort ændringsforslag, men ikke mente, at vi havde råd til denne sociale hjælp på nuværende tidspunkt. Hr. Valbak trøstede mig med, at jeg ikke skulle blive syg af spænding; det mente han, jeg ligesom var lidt bange for. Jeg synes, det var glædeligt at høre, hvad hr. Valbak havde at sige. Men jeg må indrømme, at glæden var meget kortvarig, for da ministeren kom op og svarede, fik det hele jo en anden lyd. Jeg må altså stadig være i spænding om, hvornår man fra regeringens side agter at gennemføre de rimelige ting, vi har foreslået.

[Helge Nielsen.]

Hvis ministeren ville læse bemærkningerne til betænkningen, ville ministeren også deraf have kunnet se, hvordan vi havde forestillet os dem finansieret. Jeg har nu hver gang, jeg har haft ordet om disse sager, været ude for, at ministeren har spurgt om det, og hver gang har jeg måttet op én gang, en enkelt gang to gange, for at forklare ministeren, hvad det er, vi har sagt, og hvad vi mener på dette område. Jeg har nu gjort det én gang mere, og for at det skal slås helt fast, står det nu også på tryk i betænkningen under bemærkningerne til nr. 18.

Jeg stillede ministeren et spørgsmål, og ministeren mente ikke, det kunne være rigtigt, at det var sådan. Jeg vil alligevel opfordre ministeren til at undersøge det i sygekassedirektoratet og få en udtalelse derfra, og jeg afventer svaret ved lovforslagets tredje behandling. Jeg ved, at man fra sygekasseskolen har stillet direktoratet dette spørgsmål, og direktoratet har svaret, at det er efter lovens bogstav, når det foregår på den måde, så jeg forstår ikke, at ministeren nu kan sige, at det ikke er efter lovens bogstav. Direktoratet har, efter hvad der er oplyst over for mig, en anden opfattelse end ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Underændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af *Kjær Rasmussen* og *Sigsgaard* (se sp. 7434)

forkastedes med 84 stemmer mod 14; 50 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Underændringsforslagene nr. 2 og 3 uden for betænkningen af *Kjær Rasmussen* og *Sigsgaard* (se sp. 7434) betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som underændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen.

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1

forkastedes med 89 stemmer mod 63; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om konkurs m. v. (Konkursordenen).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 142) findes i tidenden sp. 3974, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2561).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om fortrinsret i tilfælde af konkurs m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 143) findes i tidenden sp. 3974, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2561).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Hanne Budtz: På udvalgets vegne vil jeg gerne fremkomme med et par bemærkninger om lovforslagene. Vi er tilfreds med det fremskridt, der gennem lovfors-